

ژوئیه شگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

کشورهای

امارات متحده عربی

بحرین

پادشاهی عربستان سعودی

سلطان نشین عمان

قطر

کویت

با توجه به شناخت عوامل موجد روابط ویژه، خصوصیات مشترک و نظامهای مشابه برپایه اعتقادات اسلامی، و با ایمان بر سر نوشت مشترک و هدف واحدی که ملت‌های منطقه را به یکدیگر پیوند می‌دهد، و با ابراز تمایل نسبت به ایجاد هماهنگی، تکامل و همبستگی بین ملت‌ها در همه زمینه‌ها، و با پذیرش این واقعیت که هماهنگی و همکاری و توسعه در خدمت هدف‌های والای امت عرب خواهد بود و برای تداوم و استمرار کوشش‌ها در زمینه‌های مورد علاقه ملت‌های خود در راستای تحقق خواسته‌های آنها به منظور ساخت آینده‌ای بهتر و اتحاد کشورهای خود و همگام با منشور اتحادیه عرب که بر افزایش رابطه نزدیک و مناسبات

مستحکم‌تر تأکید می‌کند، و در پاسخ به کوشش‌های این اتحادیه در پیشبرد مسائل جهان عرب و اسلام بر موارد زیر توافق کردند:

ماده یکم

تأسیس شورا:

به موجب اساسنامه شورایی به نام «شورای همکاری عرب کشورهای خلیج» [فارس] تأسیس می‌شود که از این پس به نام شورای همکاری خوانده می‌شود.

ماده دوم

مقر:

مقر شورای همکاری در شهر ریاض در کشور پادشاهی عربستان سعودی است.

ماده سوم

هدفها:

هدفهای بنیادی شورای همکاری عبارت است از:

۱. تحقق هماهنگی و تکامل و همبستگی بین کشورهای عضو در همه زمینه‌ها تا دستیابی به وحدت کامل.

۲. تعمیق و تحکیم مناسبات و وجوه متعدد همکاری‌های موجود بین ملت‌های

کشورهای عضو در همه زمینه‌ها. *گروه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی*

۳. تدوین اساسنامه‌های مشابه در حوزه‌های گوناگون از جمله در موارد زیر:

(الف) امور اقتصادی و مالی.

(ب) امور بازرگانی و گمرکی و ترابری.

(ج) امور آموزشی و فرهنگی.

(د) امور اجتماعی و بهداشتی.

(ه) امور تبلیغاتی و جهانگردی.

(و) امور قانونگذاری و اداری.

۴. پیشبرد برنامه‌های پیشرفت علمی و فنی در زمینه‌های صنعت و معدن و کشاورزی و

منابع آبی و جانوری و تأسیس مراکز پژوهش علمی و اجرای طرحهای مشترک و تشویق همکاری بخش خصوصی با هدف تحقق نیک بختی برای ملت‌های کشورهای عضو.

ماده پنجم

عضویت شورای همکاری:

شورای همکاری از شش کشور شرکت کننده در اجلاس وزیران خارجه در ریاض

(۴ فوریه ۱۹۸۱) تشکیل می شود.

ماده ششم

نهادهای شورای همکاری:

شورای همکاری از نهادهای اصلی زیر تشکیل می شود:

۱. شورای عالی و یک هیئت تابعه به نام هیئت حل اختلافات.

۲. شورای وزارتی.

۳. دفتر دبیر کل.

تأسیس کمیته‌های فرعی برای نهادهای فوق بر حسب نیاز جایز است.

ماده هفتم

شورای عالی:

۱. شورای عالی بالاترین مرکز قدرت شورای همکاری است که از رهبران کشورهای

عضو تشکیل شده و ریاست آن به طور متناوب و بر حسب حروف الفبا خواهد بود.

۲. نشست دوره ای شورا به صورت سالانه برگزار می شود و می توان به دعوت هریک از

اعضا و تأیید عضو دیگر نشست فوق العاده برگزار کرد.

۳. شورای عالی نشستهای دوره ای خود را در کشورهای عضو برگزار می کند.

۴. نشست شورای عالی با حضور دو سوم اعضا رسمیت می یابد.

ماده هشتم

وظایف شورای عالی:

شورای عالی کوششهای خود را برای تحقق هدفهای شورای همکاری، بویژه در امور

زیر، به کار خواهد بست:

۱. بررسی مسائل مورد علاقه کشورهای عضو.
۲. تدوین سیاستهای کلان شورای همکاری و خطوط کلی آن.
۳. بررسی توصیه‌ها و گزارشها و مطالعات و طرحهای ارائه شده از سوی شورای وزارتی و آماده کردن آن برای تصمیم‌گیری نهایی.
۴. بررسی گزارشها و مطالعاتی که تهیه آن بر عهده دبیر کل واگذار شده است.
۵. تصمیم‌گیری درباره اصول داد و ستد با کشورهای دیگر و سازمانهای بین‌المللی.
۶. تصویب اساسنامه هیئت حل اختلاف و نامگذاری اعضای آن.
۷. تعیین دبیر کل.

۸. اصلاح اساسنامه شورای همکاری.

۹. تصویب آیین‌نامه داخلی آن.

۱۰. تصویب بودجه دفتر دبیر کل.

ماده نهم

رأی‌گیری در شورای عالی:

۱. هر عضو شورای عالی حق یک رأی دارد.
۲. تصمیمات شورای عالی در مسائل موضوعی به اتفاق آرای حاضرین و در مسائل اجرایی با اکثریت آرا اتخاذ می‌شود.

ماده دهم

هیئت حل اختلافات:

۱. شورای همکاری هیئتی به نام «هیئت حل اختلاف» دارد که از شورای عالی پیروی می‌کند.
۲. شورای عالی این هیئت را در هر مورد به طور جداگانه و برحسب ماهیت اختلاف تشکیل می‌دهد.
۳. اگر اختلافی در تفسیر یا نحوه اجرای اساسنامه بروز کند و این اختلاف در شورای

وزارتی یا شورای عالی حل نشود، شورای عالی می‌تواند آن را به هیئت حل اختلاف احاله دهد.

۴. هیئت حل اختلافات گزارش خود را که حاوی توصیه‌ها و نظرات خود برحسب مورد است، برای اتخاذ تصمیم به شورای عالی ارائه می‌کند.

ماده یازدهم

شورای وزارتی:

۱. شورای وزارتی از وزیران خارجه کشورهای عضو یا نمایندگان آنها که از وزیران هستند، تشکیل می‌شود. ریاست آن نیز بر عهده کشوری می‌باشد که ریاست آخرین دوره عادی شورای عالی را عهده‌دار بوده است. و در صورت لزوم نیز بر عهده کشور بعدی در ریاست شورای عالی خواهد بود.

۲. شورای وزارتی نشستهای خود را هر سه ماه یک بار برگزار می‌کند و می‌تواند بنا به دعوت هر یک از اعضا و تأیید عضو دیگر اقدام به برگزاری نشستهای فوق العاده کند.

۳. شورای وزارتی محل برگزاری نشست بعدی خود را تعیین می‌کند.

۴. نشست شورای وزارتی با حضور دو سوم اعضا رسمیت می‌یابد.

ماده دوازدهم

وظایف شورای وزارتی:

۱. پیشنهاد اتخاذ سیاستها و ارائه توصیه‌ها و مطالعه طرحهایی که با هدف بهبود همکاری و هماهنگی بین کشورهای عضو در همه زمینه‌ها صورت می‌گیرد و اتخاذ تصمیمات و توصیه‌های لازم در زمینه‌های یادشده.

۲. کوشش در راه تشویق، بهبود و هماهنگی فعالیتهای موجود بین کشورهای عضو در زمینه‌های مختلف و احاله تصمیمات اتخاذ شده به شورای وزارتی برای ارائه آن به شورای عالی به منظور اتخاذ تصمیمات مناسب.

۳. ارائه توصیه‌های لازم به وزیران مسئول برای اتخاذ سیاستها که اجرای تصمیمات شورای همکاری را ممکن سازد.

۴. افزایش وجوه گوناگون همکاری و هماهنگی بین فعالیتهای مختلف بخش خصوصی و بهبود همکاری های موجود میان اتاقهای بازرگانی و صنعت کشورهای عضو و تشویق جابجایی و انتقال نیروی کار و کشورهای عضو میان یکدیگر.

۵. احاله هریک از حوزه های همکاری به یک کمیته فنی یا کارشناسی برای مطالعه آن و ارائه پیشنهاد های مناسب.

۶. بررسی پیشنهاد های مربوط به اصلاح این اساسنامه و ارائه توصیه های مناسب به شورای عالی.

۷. تصویب آیین نامه داخلی و نیز آیین نامه داخلی دبیر کل.

۸. تعیین معاونان دبیر کل برای مدت سه سال و امکان تمدید مأموریت آنان به پیشنهاد دبیر کل.

۹. قبول گزارشهای دوره ای و نیز آیین نامه ها و لوایح داخلی مربوط به امور اداری و مالی پیشنهاد شده از سوی دبیر کل و ارائه توصیه های لازم به شورای عالی برای تأیید و تصویب اعتبارات مالی دفتر دبیر کل.

۱۰. تهیه مقدمات نشستهای شورای عالی و دستور کار آن.

۱۱. بررسی موضوعات احاله شده از سوی شورای عالی.

ماده سیزدهم

رأی گیری در شورای وزارتی:

۱. تصمیمات شورای وزارتی در مسائل موضوعی با رأی کلیه اعضای شرکت کننده در

رأی گیری اتخاذ می شود و در مسائل اجرایی و توصیه ها اکثریت آرا کافی است.

ماده چهاردهم

دفتر دبیر کل:

۱. دفتر دبیر کل متشکل از شخص دبیر کل، معاونان و کارمندان این بخش خواهد بود.

۲. دبیر کل از سوی شورای عالی و از بین شهروندان کشورهای شورای همکاری

به مدت سه سال با قابلیت تمدید یک دوره منصوب می شود.

۳. معاونان دبیر کل از سوی دبیر کل پیشنهاد می شود.

۴. کارمندان دفتر دبیر کل از بین شهروندان کشورهای عضو و از سوی دبیر کل تعیین

می شوند و دبیر کل حق ندارد بدون موافقت شورای وزارتی در این زمینه استثنا قائل شود.

۵. دبیر کل مسئول مستقیم عملکرد دفتر دبیر کل و حسن اجرای وظایف واحدهای

مختلف آن بوده، نماینده شورای همکاری در حوزه صلاحیتهای محوله محسوب می شود.

ماده پانزدهم

وظایف دفتر دبیر کل:

دفتر دبیر کل وظایف زیر را بر عهده دارد:

۱. تهیه مطالعات مربوط به همکاری و هماهنگی و نیز طرحها و برنامه های فعالیت

مشترک کشورهای شورای همکاری.

۲. تهیه گزارشهای دوره ای از فعالیتهای شورای همکاری.

۳. پیگیری اجرای تصمیمات و توصیه های شورای عالی و شورای وزارتی از طریق

کشورهای عضو.

۴. تهیه گزارشها و مطالعات خواسته شده از سوی شورای عالی یا شورای وزارتی.

۵. تهیه پیش نویس لوایح اداری و مالی در راستای توسعه شورای همکاری و افزایش

قلمرو مسئولیتهای آن.

۶. تهیه اعتبارات و حسابهای پایانی شورای همکاری.

۷. برگزاری نشستها و تهیه دستور کار شورای وزارتی و پیش نویس مصوبات.

۸. ارائه پیشنهاد به رئیس شورای وزارتی برای برگزاری نشست فوق العاده شورای

وزارتی در صورت لزوم.

۹. اجرای کلیه مأموریتهای محوله از سوی شورای عالی یا شورای وزارتی.

ماده شانزدهم

دبیر کل و معاونان او و کلیه کارمندان دفتر دبیر کل وظایف خود را با استقلال کامل و بر

مبنای منافع مشترک کشورهای عضو انجام می دهند. آنها موظف اند از کلیه اقداماتی که با

وظایف آنها مغایرت دارد، خودداری کنند و از افشای اسرار فعالیت‌های خود، چه در محیط کار و چه خارج از آن پرهیز نمایند.

ماده هفدهم

امتیازات و مصونیتها

۱. شورای همکاری و نهادهای تابعه آن در قلمرو هر یک از کشورهای عضو امتیازات قانونی و مصونیت‌های لازم را برای اجرای وظایف و تحقق هدف‌های خود داراست.

۲. نمایندگان کشورهای عضو شورا و کارمندان آن از امتیازات و مصونیت‌هایی برخوردارند که حدود آن در موافقت‌نامه ای که به همین منظور بین کشورهای عضو منعقد خواهد شد، مشخص می‌شود. همچنین روابط بین شورا و دولت میزبان مقرر در چارچوب موافقت‌نامه ای جداگانه تنظیم می‌شود.

۳. نمایندگان کشورهای عضو شورای همکاری و کارمندان آن تا زمان به اجرا درآمدن دو موافقت‌نامه موضوع بند (۲) از امتیازات و مصونیت‌های رایج دیپلماتیک نمایندگی‌های مشابه برخوردارند.

ماده هیجدهم

زمان اجرای اساسنامه:

۱. اساسنامه از تاریخ امضای آن به وسیله رهبران شش کشور نامبرده شده در مقدمه اساسنامه به اجرا در خواهد آمد.

۲. نسخه اصلی اساسنامه تا زمان ایجاد دفتر دبیرکل، به وزارت خارجه پادشاهی عربستان سعودی به عنوان طرف نگهدارنده تسلیم می‌شود و این وزارتخانه رونوشت برابر با اصل آن را برای کشورهای عضو ارسال می‌کند.

ماده بیستم

اصلاح اساسنامه:

۱. هر کشور عضو می‌تواند اصلاح این اساسنامه را درخواست کند.

۲. درخواست اصلاح به دبیرکل تسلیم می‌شود و او به نوبه خود مسئول است ظرف

کمتر از ۴ ماه، پیش از احاله آن به شورای وزارتی، درخواست را به کشورهای عضو ارسال دارد.

۳. اصلاح اساسنامه پس از تصویب کلیه اعضای شورای عالی به مرحله اجرا درمی آید.

ماده بیستم و یکم

اصول پایانی:

ابراز شک و تردید در مورد این اساسنامه مجاز نیست.

ماده بیست و دوم

دفتر دبیر کل با تصمیم شورای وزارتی نسخه هایی از این اساسنامه را برای نگهداری و

ثبت در اتحادیه عرب و سازمان ملل متحد، تسلیم این سازمانها می کند.

این اساسنامه در شهر ابوظبی (امارات متحده عربی) به تاریخ ۲۱ رجب ۱۴۰۱ هجری

مطابق با ۲۵ مه ۱۹۸۱ میلادی در یک نسخه بزبان عربی به امضا رسید.

کشورهای امارت متحده عربی

کشورهای بحرین

پادشاهی عربستان سعودی

سلطان نشین عمان

کشور قطر

کشور کویت

آیین نامه داخلی شورای عالی همکاری کشورهای عرب خلیج

ماده یکم

تعریف

این آیین نامه تحت عنوان «آیین نامه داخلی شورای عالی همکاری کشورهای عرب

خلیج، نامگذاری می شود و حاوی ضوابط و مقررات تشکیل شورا و اجرای وظایف آن است.

ماده دوم

عضویت شورای عالی و وظایف آن:

۱. شورای عالی از رهبران کشورهای عضو شورای همکاری تشکیل شده و ریاست دوره ای آن بر عهده کشورهای عضو بر حسب حروف الفبا خواهد بود.
۲. هر یک از کشورهای عضو نام اعضای هیئت نمایندگی خود را برای شرکت در نشست شورا ظرف کمتر از ۷ روز به اطلاع دبیر کل می‌رساند.

ماده سوم

شورای عالی ضمن رعایت مقررات شورای همکاری و محدوده وظایف خود که در مواد ۴ و ۸ اساسنامه قید شده اقدامات زیر را به عمل می‌آورد:

۱. ایجاد کمیته‌های فنی و گزینش اعضای آن از بین کارشناسان برگزیده کشورها عضو.
۲. واگذاری مسئولیت به یک یا چند کمیته برای بررسی موضوعات مشخص و ارائه گزارش آن به اعضا، پیش از برگزاری نشست مربوطه.

ماده چهارم

نشستهای شورای عالی:

۱. الف) شورای عالی سالی یک بار نشست دوره ای عادی خود را برگزار می‌کند؛ و برگزاری نشست فوق العاده نیز بنا به درخواست یک کشور عضو و تأیید عضو دیگر بلامانع است.

ب) شورای عالی نشستهای دوره ای خود را در سطح رهبران برگزار می‌کند.

ج) شورای عالی نشستهای دوره ای خود را در کشورهای عضو برگزار می‌کند.

د) دبیر کل پیش از برگزاری نشست شورای عالی، جلسه ای مقدماتی با حضور نمایندگان کشورهای عضو به منظور انجام مشورت‌های لازم در خصوص دستور کار نشستهای دوره ای تشکیل می‌دهد.

۲. الف) دبیر کل تاریخ شروع دوره ای را مشخص کرده، زمان پایان آن را پیشنهاد

می کند.

ب) دبیرکل دعوت نامه حضور در دوره های عادی را ظرف کمتر از ۳۰ روز پیش از برگزاری نشست و برای دوره های فوق العاده حداکثر ۵ روز قبل از برگزاری نشست آماده می کند.

ماده پنجم

۱. شورای عالی در آغاز هر نشست دوره ای عادی، علنی یا غیرعلنی بودن جلسه را مشخص می کند.

۲. نشستهای شورای عالی با حضور رهبران دو سوم کشورهای عضو رسمیت می یابد و تصمیمات شورای عالی در مسائل موضوعی به اتفاق آرای حاضرین و مسائل اجرایی با اکثریت آرا اتخاذ می شود؛ عضو دارای رأی ممتنع باید عدم التزام خود را نسبت به مصوبه شورای عالی اعلام کند.

ماده ششم

۱. شورای عالی نشستهای فوق العاده خود را تحت شرایط زیر برگزار می کند:
الف) بر اساس مصوبه اجلاس دوره قبل.

ب) بنا به درخواست یک کشور عضو و تأیید عضو دیگر، در این صورت شورای عالی ظرف کمتر از ۵ روز پس از دعوت برای نشست فوق العاده تشکیل جلسه می دهد.

۲. در دستور کار نشستهای فوق العاده نباید مسائلی بجز آنچه نشست فوق العاده به خاطر بررسی آن تشکیل شده مطرح شود.

ماده هفتم

ریاست شورای عالی:

۱. ریاست شورای عالی در آغاز هر دوره عادی به صورت متناوب به رهبران کشورهای عضو بر حسب حروف الفبا واگذار می شود. رئیس شورا وظایف خود را تا زمان واگذاری مسئولیت به جانشین خود در آغاز فعالیتهای دوره ای عادی بعدی انجام می دهد.

۲. رهبر کشور طرف اختلاف نمی تواند ریاست دوره یا جلسه ای را برعهده گیرد که به

منظور بررسی همان اختلاف برگزار می شود. در این صورت، شورای عالی به طور موقت رئیسی انتخاب خواهد کرد.

۳. رئیس شورای عالی شروع و پایان دوره و نشستها و نیز تعلیق یا کفایت مذاکرات را اعلام می کند. او عهده دار رعایت اصول اساسنامه شورای عالی و این آیین نامه است. همچنین اختصاص وقت برای سخنرانی اعضا بر حسب ترتیب تقاضا و طرح پیشنهادها برای شنیدن نظرات اعضا و نیز اداره جریان رأی گیری و اعلام مذاکرات آیین نامه ای و اعلام مصوبات و نیز پیگیری فعالیت کمیته ها و ابلاغ نامه های وارده به حوزه ریاست بر عهده رئیس شورای عالی است.

۴. رئیس شورای عالی می تواند به نیابت از طرف کشور متبوع خود در بحث و گفتگوها شرکت کند. همچنین حق دارد یکی از اعضای هیئت خود را به قائم مقامی خویش منصوب کند.

ماده هشتم

دستور کار شورای عالی:

۱. شورای وزارتت پیش نویس دستور کار شورای عالی را تهیه می کند و دبیرکل مسئولیت ابلاغ آن را همراه با یادداشتهای تفصیلی و اسناد مربوطه به کشورهای عضو بر عهده دارد. همچنین دبیرکل باید دعوت نامه های مربوط به حضور و نشستها را ظرف کمتر از ۳۰ روز پیش از برگزاری آن به کشورهای عضو تسلیم کند.

۲. پیش نویس دستور کار نشستها شامل:

الف) گزارش دبیرکل در مورد اقدامات شورای عالی در فاصله بین دو دوره و تدابیر اتخاذ شده برای اجرای مصوبات آن.

ب) گزارشها و مسائل احاله شده از سوی شورای وزارتت و دفتر دبیرکل.

ج) مسائلی که شورای عالی تصمیم گرفته در دستور کار قرار دهد.

د) مسائلی که یک کشور عضو آن را پیشنهاد کرده و طرح آن را در شورای عالی ضروری

دانسته است.

۳. هر کشور عضو می‌تواند ظرف کمتر از ۱۰ روز پیش از برگزاری نشست مسائل دیگری در پیش نویس دستور کار شورای عالی بگنجانند و مسائل دیگری باید در دستور کاری جداگانه به ضمیمه اسناد مربوط ظرف کمتر از ۵ روز پیش از آغاز کار نشست برای کشورهای عضو ارسال شود.

۴. هر کشور عضو می‌تواند تا تاریخ اعلام شده برای برگزاری نشست، درخواست گنجانیدن مسائل دیگری را در پیش نویس دستور کار مطرح کند، به شرط آنکه فوریت و اهمیت این مسائل مطرح باشد.

۵. شورای عالی در آغاز هر دوره دستور کار خود را تأیید می‌کند.

۶. شورای عالی می‌تواند مسائل دیگری را که فوریت دارد، در دستور کار نشست قرار دهد.

۷. دوره عادی پس از پایان رسیدگی به مواد دستور کار پایان می‌یابد. شورای عالی می‌تواند نشست را به طور موقت و قبل از پایان دستور کار و از سرگیری مجدد مذاکرات به حال تعلیق در آورد.

ماده نهم

دفتر شورای عالی و کمیته های آن:

۱. دفتر شورای عالی در هر دوره عادی از رئیس شورا و رئیس شورای وزارتی و دبیرکل تشکیل می‌شود. رئیس شورای عالی، ریاست دفتر شورای عالی را نیز برعهده دارد.

۲. دفتر شورای عالی وظایف زیر را به عهده دارد:

الف) بازبینی پیش نویس مصوبات، بدون لطمه زدن به مضمون آن.

ب) کمک به رئیس شورای عالی در اداره نشستهای دوره ای.

ج) اجرای موارد دیگری که در آیین نامه قید شده یا وظایفی که شورای عالی آن را محول می‌کند.

ماده دوازدهم

۱. شورای عالی در آغاز هر دوره عادی می‌تواند کمیته های لازم را برای تسهیل مطالعه

همه جانبه مطروح در دستور کار ایجاد کند. نمایندگان کشورهای عضو در این کمیته‌ها شرکت خواهند داشت.

۲. نشستهای این کمیته‌ها تا زمان دستیابی به نتایج مورد نظر و با رعایت زمان بندی دوره ادامه می‌یابد و توصیه‌های خود را به اتفاق اکثریت آرا تدوین می‌کند.

۳. هر کمیته در آغاز کار از بین اعضای خود یک رئیس و یک گزارشگر انتخاب می‌کند و در صورت غیبت رئیس، گزارشگر کمیته به نیابت از طرف او ریاست جلسه را برعهده می‌گیرد. رئیس کمیته یا گزارشگر آن (در صورت غیبت رئیس) باید توضیحات خواسته شده از سوی شورای عالی را در خصوص گزارش کمیته ارائه دهد. رئیس کمیته یا جانشین او می‌تواند بدون حق رأی و در صورت عدم عضویت در شورای عالی در مذاکرات این شورا حضور یابد.

۴. شورای عالی می‌تواند مسائل مطرح شده در دستور کار را برای بررسی و ارائه گزارش به کمیته‌های کارشناسی احاله دهد. همچنین می‌تواند بررسی یک موضوع را به چند کمیته احاله کند.

۵. کمیته‌ها حق ندارند موضوعی را بدون احاله آن از سوی شورای عالی مورد بررسی قرار دهند. همچنین حق ندارند هیچ گونه توصیه‌ای در خصوص موضوع مطرح شده در دستور کار ارائه کنند که اجرای آن تبعات مالی به دنبال داشته باشد، مگر آنکه قبلاً گزارشی در مورد تبعات مالی آن از دبیر کل دریافت دارند.

ماده یازدهم

بحثها و پیشنهادها:

۱. هر کشور عضو می‌تواند طبق ضوابط این آیین‌نامه در بحثهای شورای عالی و کمیته‌های آن شرکت کند.

۲. رئیس جلسه می‌تواند موضوعات مطرح شده در دستور کار نشست را بررسی کرده در صورت لزوم از دبیر کل یا نماینده وی برای ادای توضیحات دعوت کند.

۳. رئیس جلسه مسئول تعیین وقت برای سخنرانی داوطلبان برحسب ترتیب درخواستها بوده، می‌تواند تقدم آن را به رئیس یا گزارشگر کمیته برای ارائه گزارش یا ادای

توضیحات در خصوص محتوای گزارشی، اختصاص دهد.

۴. هر یک از اعضای جلسه می‌تواند تذکرات آیین نامه‌ای را در طول جلسه اعلام کند. این تذکرات در صورت تأیید رئیس جلسه لازم الاجراست، مگر آنکه شورای عالی با اکثریت آرای کشورهای عضو آن را نقض کند.

ماده دوازدهم

۱. هر عضو در جریان بررسی هر موضوع می‌تواند توقف جلسه یا موکول کردن تشکیل جلسه به زمان دیگر یا موکول کردن موضوع مورد بررسی به جلسه دیگر یا حتی کفایت مذاکرات را پیشنهاد کند. این پیشنهادها نباید در جلسه مورد بررسی قرار گیرد، مگر در صورتی که با تأیید یک عضو دیگر همراه باشد و رئیس جلسه بلافاصله آن را به رأی گذارد. تصویب این پیشنهادها مستلزم رأی اکثریت کشورهای عضو است.

۲. با رعایت موضوع بند ۴ ماده قبل، پیشنهادهای قید شده در بند یک این ماده به ترتیب زیر در تقدم قرار گیرد:

الف) توقف جلسه.

ب) موکول کردن تشکیل جلسه به وقت دیگر.

ج) موکول کردن موضوع مورد بررسی به جلسه دیگر.

د) اعلام کفایت مذاکره در خصوص موضوع مورد بررسی.

۳. بجز پیشنهادهای مربوط به چگونگی تدوین پیش نویس مصوبات یا امور اجرایی، پیش نویس مصوبات و اصلاحات محتوایی آن به طور کتبی به دبیر کل یا نماینده او تسلیم می‌شود تا وی بتواند آن را در اسرع وقت در اختیار هیئتها قرار دهد. بحث و بررسی مصوبه یا طرح آن برای رأی گیری پیش از تسلیم متن آن به اعضای هیئتها مجاز نیست.

۴. تجدید نظر در پیشنهادهای تصویب شده در همان دوره مجاز نیست، مگر آنکه شورای عالی خلاف آن را تصویب کرده باشد.

ماده سیزدهم

پیگیری فعالیت کمیته و ابلاغ نامه‌های واصله به شورای عالی و اعلام رسمی مصوبات و

توصیه‌ها بر عهده رئیس است.

ماده چهاردهم

رأی گیری:

هر کشور عضو حق رأی دارد و هیچ کشوری نمی‌تواند به نمایندگی از طرف کشوری دیگر در نشست‌ها حضور پیدا کند یا به نمایندگی از طرف آن در رأی گیری شرکت نماید.

ماده پانزدهم

۱. رأی گیری یا از طریق اعلام نام کشور بر حسب حروف الفبا بوده یا به صورت بلند کردن دست خواهد بود. به تقاضای یک عضو یا تصمیم رئیس، رأی گیری کتبی و به طور مخفی صورت می‌گیرد. شورای عالی می‌تواند خلاف آن را تصمیم بگیرد و در این صورت رأی هر یک از اعضا در صورت جلسه ثبت خواهد شد.

۲. هر عضو حق دارد از دادن رأی خودداری کند یا در مورد یک مصوبه اجرایی یا بخشی از آن اعلام تحفظ نماید. دلایل تحفظ هنگام قرائت مصوبه اعلام شده، به صورت کتبی ثبت می‌شود. اعضای جلسه می‌توانند پس از پایان رأی گیری مواضع خود را در مورد رأی گیری توضیح دهند.

۳. هنگامی که رئیس جلسه شروع رأی گیری را اعلام می‌کند، هیچ نماینده‌ای حق ترک جلسه را ندارد، مگر آنکه موردی خلاف آیین‌نامه مربوط به انجام رأی گیری مطرح شود.

ماده شانزدهم

۱. در صورتی که یکی از اعضا اصلاح پیشنهادی را درخواست کند، در مرحله اول اصلاح پیشنهاد به رأی گذاشته می‌شود. اما اگر تعداد پیشنهاد‌های اصلاحی بیشتر باشد، به تشخیص رئیس آن دسته از پیشنهاد‌های اصلاحی که به لحاظ موضوعی بیشترین اختلاف را با پیشنهاد اصلی دارد، به رأی گذاشته می‌شود. سپس پیشنهاد‌های اصلاحی بعدی به ترتیب اختلاف با اصل پیشنهاد به رأی گذاشته می‌شود. رأی گیری تا زمان تصویب کلیه پیشنهاد‌های اصلاحی ادامه پیدا می‌کند. چنانچه یک پیشنهاد اصلاحی یا بیشتر تصویب شود، پیشنهاد اصلی اصلاح شده به رأی گذاشته می‌شود.

۲. هر پیشنهاد جدید در صورتی که متضمن افزایش یا حذف یا تغییر یکی از مفاد پیشنهاد اصلی باشد، پیشنهاد اصلاحی محسوب می شود.

ماده هفدهم

۱. شورای عالی می تواند کمیته های فنی ایجاد کند که مسئولیت آنها ارائه مشاوره در زمینه تدارک و اجرای برنامه های ویژه شورای عالی باشد.

۲. شورای عالی اعضای کمیته های فنی را از بین شهروندان متخصص کشورهای عضو تعیین می کند.

۳. کمیته های فنی به دعوت دبیر کل تشکیل جلسه می دهند و حوزه فعالیت خود را با نظر مشورتی او تعیین می کنند.

۴. دبیر کل دستور کار کمیته های فنی را پس از مشورت با رئیس کل کمیته تدوین می کند.

ماده هیجدهم

اصلاح آیین نامه:

۱. هر کشور عضو می تواند اصلاح این آیین نامه را پیشنهاد کند.

۲. بررسی پیشنهادهای اصلاحی مربوط به آیین نامه تنها زمانی امکان پذیر است که پیشنهادها حداقل ۳۰ روز پیش از تسلیم آنها به شورای وزارتی، از سوی دبیر کل به کشورهای عضو ارائه شده باشد.

۳. وارد کردن تغییرات بنیادی در پیشنهادهای اصلاحی اشاره شده در بند فوق مجاز نیست، مگر آنکه متن تغییرات قبلاً از سوی دفتر دبیر کل و حداقل ظرف ۱۵ روز قبل از طرح آن در شورای وزارتی به کشورهای عضو ارائه شده باشد.

۴. اصلاح آیین نامه داخلی به استثنای مواد مستند به اصول اساسنامه و با رعایت بندهای پیشین این آیین نامه با تصمیم شورای عالی و با رأی اکثریت اعضای آن صورت می گیرد.

ماده نوزدهم

تاریخ اجرا:

آیین نامه از زمان تاریخ تصویب آن از سوی شورای عالی به مورد اجرا در می آید و اصلاح آن فقط در چارچوب ضوابط مصرح در ماده قبل ممکن است.
آیین نامه به تاریخ ۲۱ رجب ۱۴۰۱ هـ. مطابق با ۲۵ مه ۱۹۸۱ م. در شهر ابوظبی (امارات متحده عربی) به امضا رسید.

کشور امارات متحده عربی

کشور بحرین

پادشاهی عربستان سعودی

سلطان نشین عمان

کشور قطر

کشور کویت

آیین نامه داخلی شورای وزارتی شورای همکاری کشورهای عرب خلیج ماده یکم

۱. این آیین نامه تحت عنوان «آیین نامه داخلی شورای وزارتی شورای همکاری کشورهای عرب خلیج» نامگذاری می شود و حاوی ضوابط و مقررات تشکیل شورا و اجرای وظایف آن است.

۲. نامگذاری های موجود در این آیین نامه بر نشانه های آن دلالت دارد:

شورای همکاری: شورای همکاری کشورهای عرب خلیج

اساسنامه: اساسنامه تأسیس شورای همکاری کشورهای عرب خلیج

شورای عالی: شورای عالی شورای همکاری کشورهای عرب خلیج

شورا: شورای وزارتی شورای همکاری عرب خلیج

دبیر کل: دبیر کل شورای همکاری کشورهای عرب خلیج

دفتر دبیر کل: دفتر دبیر کل شورای همکاری کشورهای عرب خلیج

رئیس: رئیس شورای وزارتی شورای همکاری کشورهای عرب خلیج

ماده دوم

نمایندگی کشورها:

۱. شورای وزارتی از وزیران خارجه کشورهای عضو یا جانشین آنها که در زمره وزیران هستند، تشکیل می شود.

۲. هر کشور عضو حداقل یک هفته قبل از برگزاری نشستهای دوره ای عادی شورا فهرستی از اعضای هیئت نمایندگی خود را به دبیر کل تسلیم می کند. اما در مورد دوره های فوق العاده، انجام امور فوق ۳ روز پیش از برگزاری خواهد بود.

ماده سوم

برگزاری نشستها:

۱. شورای وزارتی در هر نشست مکان برگزاری نشست بعدی را مشخص می کند.
۲. دبیر کل با مشورت کشورهای عضو مکان برگزاری دوره های فوق العاده را مشخص می کند.

۳. در صورت وقوع وضعیت اضطراری که برگزاری دوره عادی یا فوق العاده نشست را در مکان تعیین شده ناممکن سازد، دبیر کل، کشورهای عضو را در جریان امر قرار داده، با مشورت آنها مکان دیگری را برای برگزاری نشست تعیین می کند.

ماده چهارم

دوره های عادی:

۱. شورای وزارتی هر سه ماه یک بار نشست دوره ای عادی خود را برگزار می کند.
۲. دبیر کل زمان شروع دوره عادی را مشخص می کند و زمان پایان آن را پیشنهاد می نماید.

۳. دبیر کل دعوت نامه شرکت در نشست دوره های عادی شورای وزارتی را ظرف کمتر از ۱۵ روز قبل از برگزاری آن به کشورهای عضو ارسال می دارد و در آن زمان و مکان برگزاری

آن را مشخص می کند. دبیرکل دستور کار دوره، همراه با یادداشت‌های توضیحی و نیز دیگر اسناد مربوطه، را ضمیمه دعوت نامه کرده، برای کشورهای عضو ارسال می دارد.

ماده پنجم

دوره های فوق العاده

۱. شورای وزارتی نشستهای فوق العاده خود را به درخواست یک کشور عضو و تأیید عضو دیگر برگزار می کند.

۲. دبیرکل دعوت نامه شرکت در نشستهای فوق العاده را همراه با تقاضا نامه کشور دعوت کننده، برای کشورهای عضو ارسال می دارد.

۳. دبیرکل در دعوت نامه خود زمان و مکان شروع و دستور کار دوره فوق العاده را مشخص می کند.

ماده ششم

۱. نشست فوق العاده با تصمیم شورای وزارتی برگزار می شود و این شورا دستور کار و زمان و مکان برگزاری نشست را مشخص می کند.

۲. دبیرکل دعوت نامه شرکت در نشست فوق العاده وزارتی را به همراه تصویب نامه شورا در این زمینه و مکان برگزاری و زمان شروع دستور کار آن را به کشورهای عضو ارسال می دارد.

۳. نشست فوق العاده حداکثر ۵ روز پس از ارسال دعوت نامه ها برگزار می شود.

ماده هفتم

در دستور کار نشستهای فوق العاده نباید موضوعاتی بجز آنچه نشست به خاطر رسیدگی به آن برگزار می شود، قید گردد.

ماده هشتم

دبیرکل پیش نویس دستور کار نشستهای دوره ای عادی شورای وزارتی را که حاوی نکات زیر است، تهیه می کند:

۱. گزارش دبیرکل درباره فعالیتهای شورای همکاری.

۲. مسائلی که شورای عالی آن را به شورای وزارتی احاله داده است.

۳. مسائلی که شورای وزارتی قراردادن آن را در دستور کار خود تصویب کرده است.

۴. مسائلی که دبیر کل طرح آن را در شورای وزارتی تشخیص داده است.

۵. مسائلی که از سوی یک کشور عضو پیشنهاد شده است.

ماده نهم

کشورهای عضو پیشنهادهای خود را در مورد مسائلی که مایل اند در دستور کار شورای وزارتی قرار گیرد، ظرف کمتر از ۳۰ روز پیش از برگزاری نشست دوره ای عادی به دبیر کل تسلیم می کنند.

ماده دهم

کشورهای عضو و دبیر کل می توانند ظرف کمتر از ۱۰ روز پیش از تاریخ برگزاری نشست مسائل دیگری را در پیش نویس دستور کار شورای وزارتی بگنجانند. مسائل دیگر باید در دستور کار جداگانه به ضمیمه اسناد مربوطه ظرف کمتر از ۵ روز پیش از آغاز کار نشست دوره عادی برای کشورهای عضو ارسال شود.

ماده یازدهم

کشورهای عضو و دبیر کل می توانند افزودن مسائل دیگری را در پیش نویس دستور کار دوره عادی شورای وزارتی در زمان برگزاری نشست درخواست کنند، مشروط بر آنکه فوریت و اهمیت آن مطرح باشد.

ماده دوازدهم

شورای وزارتی در آغاز نشست هر دوره دستور کار را تصویب می کند.

ماده سیزدهم

دوره های عادی شورای وزارتی پس از اتمام رسیدگی به موارد مطرح شده در دستور کار پایان می یابد و شورای وزارتی در صورت لزوم می تواند نشستهای خود را پیش از اتمام موارد موجود در دستور کار به طور موقت به حال تعلیق در آورده، و ادامه کار نشست را به زمان دیگر موکول کند.

ماده چهاردهم

شورای وزارتی می تواند بررسی برخی موارد موجود در دستور کار را به آینده موکول کند و نیز در صورت لزوم می تواند آنها را در دستور کار دوره بعد بگنجانند.

ماده پانزدهم

ریاست شورا:

۱. ریاست شورای وزارتی به کشوری واگذار می شود که ریاست آخرین دوره عادی شورای عالی را عهده دار بوده است. و در صورت لزوم این ریاست به کشور بعدی ریاست شورای عالی واگذار می شود.

۲. رئیس شورا وظایف خود را تا زمان تعیین جانشین دنبال می کند.

۳. رئیس شورا همچنین ریاست نشستهای فوق العاده را بر عهده می گیرد.

۴. نماینده کشوری که طرف اختلاف محسوب می شود نمی تواند ریاست دوره یا نشستی را بر عهده گیرد که برای رسیدگی به آن اختلاف تشکیل شده است. در این صورت، شورای وزارتی خود رئیس موقت تعیین می کند.

ماده شانزدهم

۱. رئیس، گشایش دوره ها و زمان شروع و خاتمه و تعلیق نشستها و نیز کفایت مذاکرات را اعلام می کند و موظف به رعایت اساسنامه و آیین نامه است.

۲. رئیس شورا حق دارد در مذاکرات شورا شرکت کند و به نمایندگی از کشور متبوع خود رأی دهد. همچنین می تواند یکی از اعضای هیئت خود را مشمول این بند کند.

ماده هفدهم

دفتر شورای وزارتی:

۱. دفتر شورای وزارتی از رئیس شورا، دبیر کل و رؤسای کمیته ای فرعی منتخب تشکیل می شود.

۲. ریاست این دفتر بر عهده رئیس شورای وزارتی است.

ماده هیجدهم

دفتر شورای وزارتی وظایف زیر را برعهده دارد:

۱. همکاری با رئیس شورا برای اداره فعالیتهای دوره.
۲. هماهنگ کردن فعالیتهای شورا و کمیته های فرعی.
۳. نظارت بر تدوین مصوبات شورا.

ماده نوزدهم

کمیته های فرعی:

۱. شورای وزارتی در اجرای وظایف خود از همکاری کمیته های مقدماتی و کمیته های

کاری بهره می گیرد.

۲. دفتر دبیرکل در فعالیت کمیته ها مشارکت می کند.

ماده بیستم

۱. دبیرکل می تواند با مشورت ریاست دوره کمیته های مقدماتی تشکیل دهد که

مسئولیت بررسی و مطالعه مسائل موجود در دستور کار را برعهده گیرند.

۲. کمیته های مقدماتی از نمایندگان کشورهای عضو تشکیل می شود. اما در صورت

لزوم می تواند از همکاری کارشناسان استفاده کند.

۳. هریک از کمیته های مقدماتی حداقل سه روز پیش از برگزاری نشست دوره ای به

دعوت دبیرکل تشکیل جلسه داده و تا پایان کار دوره به کار خود ادامه دهد.

ماده بیست و یکم

۱. شورای وزارتی می تواند در آغاز هر نشست کمیته های کاری تشکیل داده، وظایف

آنها را تعیین کند.

۲. نشستهای کمیته های کاری تا زمان خاتمه دوره ادامه پیدا می کند.

ماده بیست و دوم

۱. هریک از کمیته های مقدماتی نشستهای خود را با انتخاب رئیس و یک گزارشگر از

بین اعضای خود شروع می کند؛ و در صورت غیبت رئیس، گزارشگر کمیته اداره جلسه را

برعهده می گیرد.

۲. رئیس هریک از کمیته‌های فرعی یا گزارشگر آن گزارشی از فعالیت کمیته خود به شورای وزارتی ارائه می‌کند.

۳. رئیس یا گزارشگر کمیته فرعی باید توضیحات خواسته شده از سوی شورای وزارتی را در مورد گزارش کمیته پاسخگو باشد.

ماده بیست و سوم

۱. دفتر دبیر کل مسئولیت تدوین وظایف دبیرخانه فنی شورا و کمیته‌های فرعی آن را برعهده دارد.

۲. دفتر دبیر کل مسئولیت تدوین صورت جلسه نشستها و مصوبات و توصیه‌ها را برعهده داشته، از کلیه نشستهای شورا و کمیته‌های فرعی آن صورت جلسه تهیه می‌کند.

۳. نظارت بر تنظیم روابط شورای وزارتی و رسانه‌های گروهی برعهده دبیر کل است.

۴. دبیر کل مصوبات و توصیه‌های شورای وزارتی را به همراه اسناد مربوطه ظرف ۱۵ روز پس از پایان نشست دوره‌ای برای کشورهای عضو ارسال می‌کند.

ماده بیست و چهارم

دبیرخانه شورا و کمیته‌های فرعی آن مسئولیت پذیرش، تقسیم اسناد و گزارشها و مصوبات و توصیه‌های شورا و کمیته‌های فرعی آن و تحریر و تقسیم صورت جلسه و بولتنهای روزانه و نیز حفظ اسناد و دیگر وظایف مورد نیاز شورا را برعهده دارد.

ماده بیست و پنجم

تبلیغ یا انتشار متن مصوبات و توصیه‌های شورای وزارتی فقط با موافقت شورا جایز است.

ماده بیست و ششم

روند مذاکرات:

هر کشور عضو می‌تواند برابر مقررات این آیین نامه در روند مذاکرات شورای وزارتی و کمیته‌های فرعی آن مشارکت کند.

ماده بیست و هشتم

۱. رئیس، مذاکرات مربوط به مسائل مورد بحث را برحسب ترتیب آن در دستور کار شورا اداره می کند.

۲. رئیس نوبت سخنرانی اعضای جلسه را به ترتیب درخواستهای ثبت شده تنظیم می کند. اما می تواند تقدم سخنرانی را به رئیس یا گزارشگر کمیته برای ارائه گزارش خود یا توضیح در خصوص مسائل گنجانده شده در دستور کار واگذار کند. دبیرکل یا جانشین او برحسب ضرورت می تواند ادامه سخنرانی را برعهده گیرد.

۳. رئیس شورا می تواند در جریان مذاکرات، فهرست درخواستهای ثبت شده برای سخنرانی را اعلام کند. همچنین می تواند با توافق شورا این فهرست را مسدود کند. حق پاسخ تنها استثنای قابل پذیرش بر این قاعده است.

ماده بیست و هشتم

شورای وزارتی علنی یا غیرعلنی بودن نشستهای خود را تعیین می کند.

ماده بیست و نهم

۱. هر کشور عضو می تواند مذاکرات آیین نامه ای را در طول جلسه اعلام کند. این تذکرات در صورت تأیید رئیس جلسه لازم الاجراست، مگر آنکه شورای وزارتی با اکثریت آرای کشورهای عضو آن را نقض کند.

۲. عضوی که در جلسه مذاکرات آیین نامه ای می دهد نباید در سخنان خود به موضوعات خارج از آن بپردازد.

ماده سی ام

۱. هر عضو در جریان رسیدگی به هر موضوع حق دارد توقف جلسه، تشکیل جلسه به زمان دیگر یا موکول کردن موضوع مورد بررسی به جلسه دیگری یا کفایت مذاکرات را پیشنهاد کند. در صورتی که این پیشنهاد از سوی عضو دیگر مورد تأیید قرار گیرد، رئیس جلسه پیشنهاد را به رأی گذاشته، در صورت تصویب اکثریت اعضا به مورد اجرا در خواهد آمد.

۲. با رعایت موضوع بند فوق پیشنهادهای قید شده در این ماده طبق ترتیب زیر به رأی

گذاشته می شود:

الف) توقف جلسه.

ب) موکول کردن تشکیل جلسه به زمان دیگر.

ج) موکول کردن موضوع مورد بررسی به جلسه دیگر.

د) اعلام کفایت مذاکره در خصوص موضوع مورد بحث.

ماده سی و یکم

۱. کشورهای عضو حق دارند پیش نویس مصوبات، توصیه‌ها یا اصلاحیه آن را پیشنهاد کنند و در صورتی که به رأی گذاشته نشود، می‌توانند آن را پس بگیرند.

۲. پیشنهادهای موضوع بند فوق به صورت کتبی به دفتر دبیر کل تسلیم می‌شود تا در اسرع وقت در اختیار هیئت‌ها قرار گیرد.

۳. بجز پیشنهادهای مربوط به چگونگی تدوین مصوبات یا امور اجرایی، بحث و بررسی پیش نویس موضوع این ماده یا طرح آن برای رأی‌گیری قبل از تسلیم متن آن به اعضای هیئت‌ها جایز نیست.

۴. تجدید نظر در پیشنهادهای تصویب شده در همان دوره جایز نیست، مگر آنکه شورای وزارتی خلاف آن را تصویب کرده باشد.

ماده سی و دوم

پیگیری فعالیت‌های کمیته‌ها و ابلاغ نامه‌های وارده به شورای وزارتی و اعلام رسمی مصوبات و ارائه توصیه‌ها برعهده رئیس است.

ماده سی و سوم

جریان رأی‌گیری:

۱. تصمیمات شورای وزارتی در مسائل موضوعی به اتفاق آرای حاضرین و در مسائل اجرایی با اکثریت آرا اتخاذ می‌شود. عضو دارای رأی ممتنع باید عدم التزام خود را نسبت به مصوبه شورای وزارتی اعلام کند.

۲. اگر بین اعضای شورای وزارتی در تعریف موضوع رأی‌گیری، اختلاف نظر بروز کند، اکثریت اعضای شرکت کننده در رأی‌گیری می‌توانند تعریف موضوع را قطعی کنند.

ماده سی و چهارم

۱. هر کشور عضو حق یک رأی دارد.

۲. هیچ کشور عضو نمی تواند به نمایندگی از یک کشور دیگر در نشستها حضور پیدا کرده، به نمایندگی از طرف آن رأی دهد.

ماده سی و پنجم

۱. رأی گیری به صورت خواندن اسم کشورها به ترتیب حروف الفبا یا به صورت بلند کردن دست خواهد بود.

۲. رأی گیری در صورت درخواست یک عضو و با موافقت رئیس، با ورقه و به صورت مخفی صورت می گیرد. شورا می تواند خلاف این قاعده تصمیم بگیرد.

۳. در صورتی که رأی گیری به صورت شفاهی باشد، رأی هریک از اعضا در صورت جلسه ثبت می شود و در صورتی که به صورت مخفی یا بلند کردن دست باشد، نتیجه رأی در صورت جلسه ثبت می گردد.

۴. کشورهای عضو می توانند موضع خود را پس از رأی گیری اعلام کرده، آن را به صورت کتبی در صورت جلسه ثبت کنند.

۵. هنگامی که رئیس جلسه شروع رأی گیری را اعلام می کند، هیچ نماینده ای حق ترک جلسه را ندارد مگر آنکه موردی خلاف آیین نامه مربوط به جریان رأی گیری یا موکول کردن آن مطرح شود که در این صورت طبق اصول این ماده و ماده بعدی عمل می شود.

ماده سی و ششم

۱. رئیس شورا با همکاری دبیرکل تلاش می کند نظرات کشورهای عضو را در خصوص مسائل مورد اختلاف برای جلب موافقت آنها در مورد پیش نویس مصوبه، قبل از به رأی گذاشتن آن، به یکدیگر نزدیک کند.

۲. رئیس شورا و دبیرکل و نیز هر کشور عضو می تواند رأی گیری را برای مدت معین به حال تعلیق در آورد تا مذاکرات بیشتری در مورد موضوع صورت گیرد.

ماده سی و هفتم

۱. در صورتی که یکی از اعضا اصلاح یک پیشنهاد را درخواست کند، در مرحله اول اصلاح این پیشنهاد به رأی گذاشته می شود. اما اگر تعداد پیشنهادهای اصلاحی بیشتر باشد، به تشخیص رئیس آن دسته از پیشنهادهای اصلاحی که بیشترین تفاوت را با پیشنهاد اصلی دارند، به رأی گذاشته می شود. سپس، پیشنهادهای اصلاحی بعدی به ترتیب فاصله موضوعی آنها با پیشنهاد اصلی به رأی گذاشته می شود. رأی گیری تا زمان تصویب همه پیشنهادهای اصلاحی ادامه پیدا می کند. در صورتی که یک پیشنهاد اصلاحی یا بیشتر تصویب شود، پیشنهاد اصلی اصلاح شده به رأی گذاشته می شود.

۲. هر پیشنهاد جدید در صورتی که متضمن اضافه یا حذف یکی از مواد پیشنهاد اصلی باشد، پیشنهاد محسوب می شود.

ماده سی و هشتم

۱. کشورهای عضو و دبیرکل می توانند اصلاح این آیین نامه را پیشنهاد کنند.

۲. بررسی پیشنهادهای اصلاحی مربوط به این آیین نامه در صورتی امکان دارد که پیشنهادهای اصلاحی حداقل ۳۰ روز قبل از تسلیم آن به شورا، از سوی دفتر دبیرکل به کشورهای عضو ارسال شده باشد.

۳. وارد کردن تغییرات بنیادی در پیشنهادهای اصلاحی اشاره شده در بند فوق مجاز نیست، مگر آنکه متن تغییرات قبلاً از سوی دفتر دبیرکل و حداقل ۱۵ روز قبل از طرح آن در شورا به کشورهای عضو تسلیم شده باشد.

۴. اصلاح آیین نامه داخلی به استثنای مواد مستند به اصول اساسنامه و با رعایت بندهای پیشین این آیین نامه با تصمیم شورای وزارت و با رأی اکثریت اعضای آن صورت می گیرد.

ماده سی و نهم

تاریخ اجرا

این آیین نامه از تاریخ تصویب آن از سوی شورای وزارت به مورد اجرا در خواهد آمد و اصلاح آن فقط در چارچوب ضوابط مصرح در ماده قبل این آیین نامه ممکن است.

این آیین نامه به تاریخ ۲۱ رجب ۱۴۰۱ هـ. مطابق با ۲۵ مه ۱۹۸۱ م. در شهر ابوظبی
(امارات متحده عربی) به امضا رسید.

کشورهای امارات متحده عربی

کشور بحرین

پادشاهی عربستان سعودی

سلطان نشین عمان

کشور قطر

کشور کویت

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

شروېشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی